Høringssvar vedr. Fremtidens Folkeskoler i Norddjurs Kommune

Mit høringssvar skal ses som et indspark fra en borger, der holder af sit lokalsamfund — og som er bekymret for den retning, vi er på vej i.

1. Byg skalerbare og fleksible bygninger — ikke bygninger med ét formål

Jeg er forundret over, at vi ikke kan finde ud af at bygge bygninger, der kan bruges til flere formål end ét — og som kan skalere op og ned med behovet. Over en bygnings levetid svinger elevtallet. Nogle gange er bygningen for stor, andre gange for lille. Alligevel bygger vi, som om skolens størrelse er en konstant.

Ja, Langhøjskolen er nedslidt og dårligt bygget og vedligeholdt, med store driftsomkostninger til følge. Men for mig er svaret på en dårlig bygning ikke at lukke skolen — det er at bygge bedre. Lad nybyggeri og renoveringer designes som fleksible, multiformålsbygninger, der kan rumme skole, SFO, foreningsliv, idræt og lokale aktiviteter — og som kan udvides og reduceres, efterhånden som behovet ændrer sig. Så bliver skolebyggeri en investering i hele lokalsamfundet frem for en omkostning, der kun kan forsvares ved ét bestemt elevtal.

2. En by har brug for sin skole

Jeg har noteret mig opfattelsen om, at en by ikke har brug for en skole. Det kan jeg slet ikke genkende. I Vivild er skolen en central brik i noget større: børnehave og vuggestue, tandlægeklinik, lægehus, dagligvarebutik, idrætsanlæg og idrætshal — og på Langhøjskolen ligger endda det lokalhistoriske arkiv. Det er ikke en tilfældig samling bygninger, men et lokalsamfund, hvor tingene hænger sammen om skolen som samlingspunkt.

Skolens bygninger rummer desuden registrerede beskyttelsesrumspladser. Ved en lukning og eventuel nedrivning mister lokalområdet denne beskyttelseskapacitet — og da der hverken er krav om nyopførelse af beskyttelsesrum ved nybyggeri eller krav om erstatningsrum, er der ingen garanti for, at kapaciteten genetableres andre steder i området. Det er endnu et eksempel på, at skolens bygninger leverer funktioner til hele lokalsamfundet — ikke kun til eleverne. Det underbygger mit punkt om, at skolebygninger bør ses som flerformåls- og beredskabsmæssige aktiver for byen, ikke som en omkostning, der kan fjernes.

Hvis skolen lukker, mister børnene den tryghed og nærhed, der gør, at deres hverdag fungerer: muligheden for at gå eller cykle til skole og til fritidsaktiviteter, det overskuelige miljø og det tætte samarbejde mellem dagpleje, børnehave, SFO og skole. Og byen mister det, der gør den attraktiv at bosætte sig i. Man kan ikke på den ene side ønske tilflytning og liv i de mindre byer og på den anden side fjerne den vigtigste institution, der gør byen til et sted, børnefamilier vælger at flytte til.

3. Har kommunen regnet på konsekvenserne?

Jeg savner, at debatten handler lige så meget om de langsigtede konsekvenser som om de kortsigtede besparelser. Har kommunen regnet på, hvad der sker, hvis familier vælger at bosætte sig andre steder, fordi den lokale skole forsvinder? Hvis børn vælger skoler uden for kommunen? Hvis længere transport bliver hverdagen for små børn? Og hvad det betyder for områdets samlede beredskab og beskyttelseskapacitet, hvis pladserne på skolen forsvinder uden garanti for genetablering? En beslutning af denne størrelsesorden bør være baseret på en langsigtet konsekvensanalyse, ikke kun på besparelser på kort sigt.

4. Hvor er alternativet "bevar den nuværende struktur"?

Det forundrer mig, at høringsmaterialet ikke rummer et selvstændigt forslag om at bevare den nuværende struktur og i stedet investere i bygninger, indeklima og faglighed. Hvis processen virkelig er åben, burde det scenarie ligge på bordet på lige fod med de andre. Når det ikke gør det, virker det som om, at resultatet er fundet på forhånd — og det svækker min tillid til processen.

5. Tryghed og trivsel er ikke en omkostning

Små skoler giver noget, som store skoler har svært ved at levere: overskuelig hverdag, korte transporttider, tætte relationer mellem børn, forældre og medarbejdere, og en skolehverdag, hvor børn kan bevare deres sociale netværk i nærmiljøet. Tryghed og trivsel bør ikke reduceres til en post i et regneark, der kan beskæres. Børn skal ikke være brikker i et regneark.

Mit budskab til politikerne: Bevar de lokale skoler. Brug kræfterne og pengene på at gøre dem bedre — byg og vedligehold dem ordentligt, gerne som skalerbare og fleksible bygninger, der kan bruges af hele lokalsamfundet.

Mvh.
Hans Thygesen, Vivild.